

TORNYOSI ESZTER
Édes Évám!

Szorgalmasan iszom az édesköményteát, ha hiszi, ha nem, magát juttatja eszembe, s ezért feledem, hogy babavarázs van a dobozára írva, hogy rajtam kacag az egész nyugdíjas kolónia itt, mit számít, rándítom a vállam, amin még súlya-lelke pihen annak a véten mozdulatának, amikor a párologtató edény vizét cserélte azon az érthetetlenül elborult áprilisi délelőttön. Mi itt mind ódon ruhákban járunk, amikor megszűnik a rokonlátogatás, mint kürtöskalácsra a kristálycukor, úgy kívánczik vissza a könyökös kardigán és térbebolttívelő mackónadrág, cora atléta és bajuszkötő. Csendes-szűnyogriasztó párákba borul akkor az öregeske tábor itt, vagyunk, tudja, napraforgunk. Féltre ne értse, talán a parfümjé ánizsillatú, amivel sálat kötött a nyakamba vagy a várakozás cukorkái, amelyekkel, bár ellenszegülök általában, ha magát várom, lekötöm magam. Olyan váratlan mindig, ahogyan érkezik. Ocsúdok szinte, pedig nem horgolok, nem kötök, csak próbálok zubbonyosan létezni, hogy ne sértsem az epekedéssel, legyek decensen régimódi. Szolid holmik, szotyolák között, fálvédő és kézmeleg rejtvényűjság, ahogyan egy magamvágású öregúrhoz illik. Öltöny és nyakkendő a formám, szabott százéves gesztus. De Ön szabadkodik, hogy nem hord sosem szoknyát, kedvesem, ha tudná, mennyire nem számít ez! Morzsásan bukdácsolunk az életünkre ragasztott csempék fugáiban, már megbocsásson hasonlatomért, egész délelőtt a vizesek jártak-keltek itt, derék fiatalemberek, visszafogott türelemmel bár. Megfigyeltem, az olvadás, a harangöntés, ami egy asszonynak a szoknyaviselés, nem feltétlenül öröklődik, van, akinél később simul bele a ruhatárba, mi kellhet hozzá? Egy hosszabban megalkuvó tekintet, egy apró ránc beköszönőben, az orgonarügyek, egy próbafülke. Tündéri tétovasága számomra felfoghatatlan, mintha egy rigó szólalna meg vérvétel alatt, vagy Anyámat látnám a Várbuszon. Nap mint nap faragjuk tovább a kifelé köteles szekerünk rúdját, ősz és kismencede hangulatú közösségünkben ez már egyfajta önkéntes aprómunka, partravetett halak udvarias tátogása, ami, elhiheti, sokak számára kényszerű létezési forma, de ha az ember felad ingót és ingatlant és beköltözik ide, próbakoporsót vásárol magának. Csendesen mulatok magamban ezen, itt válunk valóban Isten önkénteseivé. Sima és egyértelmű tanösvényre kerültünk, ahol már a fehér bábut osztja ki számunkra a minden játszmákat elgondoló. Egyetlen tükröt sem látok a környezetemben, és min-

den fal ezüstbevonatú visszfény, aranyeső foncsor. Kapcsolatom magával kétségtelenül hordozza mindazokat a banalitásokat, amelyek beidegződött félmosolyok, suta megjegyzések és tévékéek álarcok mögül lökődnek ki az emberekből, de mi ezzel ne törődjünk, kedves. Hajnalban egy régi kavicsra estelenkedtem fel örökfogó filccel néhány sort egy mai költőtől: „Mintha nagyító alatt élnék” – indítja. Látja, ebben hiszek. Korom s habitusom régen Ikaroszbukásra ítélte az érzékiség múló, bár emlékkönyvekben félretett, megélt szakaszait, mit tagadnám.

De világeletemben hajlandó voltam foglalkozni az átmenetekkel, nem szakaszonként gyűjtöttem fel az alagút lámpásait. Tékozló voltam, bevilágítottam azonnal az egészet. Nem állítom, hogy tíz esztendővel ezelőtt már bőrömhöz ért az a múlt heti berkenyeszínű blúza, hogy sejtettem, felidézi a születésnap bicikliutamat málnaérés idején szembeszélben. Váratlan, nem remélt találkozásunkat. Nem éreztem, mert viasszal kentem be tollakat akkoriban és egymáshoz ragasztottam őket, befordultam a házunk kapuján, és minden egyes lépcsőfokkal, ahogy haladtam felfelé, pertut ittam, engedtem, hogy azontúl tegezzenek, öregebbek bár. Jött a beérett szárnypróbálgatás. A kirepülés ideje, last minute út egy menedékházba. Ma már az én kezemben van a nagyító, és azt a bélyeget illeszttem a gyűjteményembe, amit volt időm saját idejével leolvasztani. A beszokás éve alatt ilyen műkedvelő palackpostássá képezi magát intézményünkben többé-kevésbé mindenki. Ködöt fújva köréje vagy logarléccel okoskodón a már három lábon botorkáló tudat megmagyarázza, magot szór el, hagyatkozik visszafelé, hogy ne remegjen az a szerződést aláíró kéz, a hídfelégető szorongás. Banalizáljuk az utolsó előtti közösségi istállónkat. Púder és vizeletszag, lecsutakolás rendje – alig érzem –, végül is a Kecskeméti utca sarkán is megcsapott azon a kora tavaszon, legfeljebb továbbléptem a nemfeltétlenülből a talánmégegyfélórába. Ismeri, amikor hullámosra olvad a kezünk alatt a folyóirat borítója, mert élénk került a Duna-part, citerás nyammogja ki magát a zajból, és a korzón belém karolhat bárki annak az albumnak a lapjairól, amit itt a „Mesés múltam” foglalkozásokon vagyok morózus előbányászni. Ön egyik szereplőjére sem hasonlít, Éva, szándékosan nem, de már betáncolta magát közéjük, az egyetlen, akinek reményem szerint megelevenednének ezek a falevelek, sokuk már csak hóvízeszű fejében bizonygatja, hogy valaha tőle származtam, jó lenne legalább a családfát meglocsolni néha, ha már odakint elvégeznek zöldmunkát a Felhőtlen Alkony kertészei. Ahogy nemrég még a várost, úgy futom be és építem meg sze-

métekből, nyálból, véglegesen közös wc-papír teker-
cseinkből, hajnali felkiáltásokból természetváramat,
sajátkápolnámat, ahol ön nem meglátogatott – rande-
vúra hívtam, aztán irány a promenád, kedves. Négy
behunyt szem kezdi a Jégbüfénél, pálmalevél elvitel-
re, cukrászda, színház, a sok évtizedes forgalomra irá-
nyítjuk a szánkat. A parton pedig már a ki tudja
hányadik kópia, latolgatom sorra, de ha a kezét nézem
a táska szíját szorítva vagy a nem rebbenő tekintetét,
amit képes sorstárs arccá is öregíteni, akkor jöjjön a
jelen, letört sipkás harlekinszobor, telitalpú cipő fele,
szőkőkútciripelés és a kivilágított budai oldal. Két-
ezertizenegy. Minden megvan még. Mit keresek itt?
Néha úgy érzem, kivágott figuraként szánva-díjazva
helyez még el a látképen a megszokás. Névtelen
levélre ragasztott zsarolóbetű letterem, nem emlékszem
véletlenül vagy beleöregedve. Egy napon erősebb lett
a tehetetlenség, kontúrjaim, mint a kabátujjba dugott
karó, lefogva emeltek, madárijesztő korba léptem.

Magzatmáz

Képzeld, hogy legyezőszerűsítés a Bakáts téren, hogy
felhőkoszorút mar a csizmafejekre a só.

A templomtoronyban vércsék albéreljenek, a
Károlyi kertben rögre rásírt mécsesek, és ahogy
együtt nézzük. Fekete hárászkenőbe bújjanak a
megfélemlített harangkongások. Csípje már a
szememet a búcsúzó év.

(Isten, áldd meg.)

Ma még legyek Balázs Magdolna, született
1932, Kolozsvár. Hajnalra szégyelljem a bece-
nevemet, s álmomból felveszem is Ingrid. Ingrid
Pennelli, született 1957. január 1.

Kétországnyi pufferzóna egy vulkánfíber bőrönd-
ben. Mondd azt, hogy vedd fel a kabátodat, Dolly-
kám. Jusson eszembe a hullámos szegélyű kis fény-
kép, két évvel a háború után, egy tavaszról – már
kamaszként is szebb legyek, mint a svéd színésznő.
Meg a jobbra ábrándos portrém, mintha elhajolnék az
alul belém rondító sötétlila ávéhás pecsétől. Elindu-
lunk és Góti éppen most vallja be az Újító szeptet,
amire két hónapja vette ki a pénzt a retikulódból.
Túljátszott időhúzással nevéssünk ezen.

Szorongjunk, és mégis hasonlítunk egy család-
ra. Jobb kezemben anyám, bal kezemben húgom.
Kísérjenek, mintha vesztőhelyre – mosolyodjak
el. Általvetőt pakol rám ez a Szilveszter este.

Legyek szendvicsemler két országba csoma-
golva, Erdély és az idegen közt Budapesten, köteles
táncban. Export elemőzsia, madárlátta menekült –
élvezem a szavak ízét.

Akad szomszédomban ilyenből néhány váz, létezővi-
szonyban vagyunk.

Most nyilván mosolyog, Éva, hogy túloz a maska-
rás – azt riasztotta el, amit ilyenkor már érdemes.
Aláírom, csupán jelzem, hajtóképen nem sirálytoll,
sirálypiszok, és nincs az a költség, ami kiszedi az
anyagból, nem árt, ha tudja – szalmakalapomon ormá-
nyosbogarak, kezemben emlékeztetőcédulák. Jól látja,
pusztulva nemesedtem – ablakaimat nem elzártam,
mint sértett öregemberek – hagytam, lépjen túl, vegyen
át, forgasson ki, nevezzen be a veszteségbajnokság tar-
talékosai közé a karomba, lábamba költözött ismeret.

Éva! Boldog vagyok, hogy megismerhettem.
Hogy ezt a szót, boldog, le tudom írni, újrakeresztel.

És hogy nem mosolyog, nem nevet ki, látom és
tudom – öröklét.

Szentimentalizmus nélkül.

Gy.

A Keletiből önkéntes hungarikumokat vigyen a
vonat az új esztendő felé.

(Régen tép.)

Jöjjön a körút. Utoljára. Pillanatnyi csend a
romok felett, amíg a siratóasszonyok lélegzetet
vesznek. Sárérzet, rombolás díszletóriásai, feküdjön
egy ép koporsó a macskaköveken. Legyen tömeg és
közben senki. Induljon el lassan, lilára vert képpel a
sebgőgyulás, a mésszel leöntött félelem.

Magzatmázasan ünneplő ország. Pecsényebarány.

Ne várjam magamtól a megszálltak könnyeit.
Kivágtam magam a zászlóból. Mától én húzom
meg a határokat, éppen felnőttem, már régen
hontalan. Mit is kéne igyon a szendvicsemler?
Ötputtonyost?

Nekem csak ez legyen itt, ez a vulkánfíber.

(Védő kar.)

Ma még Magdolnának hívnak. Anyám, vissza-
küldöm a lódenkabátomat. Pusi majd belenő és
emlékezik – háromszínű emléke lesz. Hótalan év-
vége, Nyugati. El kell olvasztani.

Mind' menjünk a víztelenített ég alatt hárman,
csak a kalendárium hajtja el az óévet. Visszatarta-
nám. Visszatartanátok.

Most ne legyek éppen senki. Legyek útravaló.
Éhezzen meg a város. Mire kiérünk az állomásra,
egye ki belőlem a parízert, a vaját. Húgaim
hajából kirepülnek a fehér pillangószalagok.

Mától már mindig (egykor). De én most már
nagyon akarjak.

Szendvicsország. Levágták körülöttem a héjakat.

(Múltat s jövőndőt.)